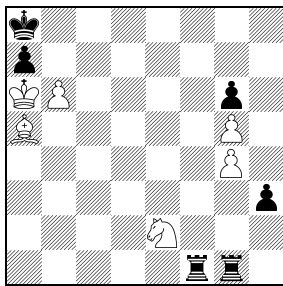

Grzegorz Grzeban (1902–1991)

Vo Varšave tohoto roku z pera GM Jana Rusineka vyšla brožúra (47 strán) so štúdiami, ktoré autor uverejňoval pod pseudonymom Grzeban, vlastným menom Bagdasarian. Bol jedným z najviac zasluživých osôb pre poľskú šachovú kompozíciu, hlavne štúdiou. Grzeban bol profesorom biochémie a dlhé roky pracoval v Poľskej akadémii vied. Pracoval ako lekár a vedec, venoval sa biochémii a biofyzike. Pre náročné povolanie jeho tvorba štúdií nebola veľká (zložil vyše 100 štúdií). Obľuboval hlavne romantické štúdie. Jeho myšlienky boli realizované zväčša jednoducho a nesnažil sa ich hlbšie rozvíjať. Bol tiež veľkým znalcom a expertom. Plynilo hovoril niekoľkými jazykmi a pamätal si veľké množstvo štúdií aj s menami autorov.

G. Grzeban

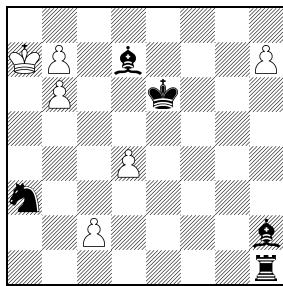
Československý šach
1956

24 biely remizuje 6+6

G. Grzeban

Perlis MT Problemas 1960
1. cena

25 biely remizuje 6+5

24 **1.b7+** Nie hneď **1..Jxg1?** axb6! **2.Jxh3** bxa5 **3.Kxa5** Vf3+- **1...Kb8** **2.Jxg1** Prehrá **2.Sc3?** Va1+; **2..Jd4?** Vc1. **2...h2!** Po **2...Vxg1?** **3.Sc3** Vc1 **4.Se5+-**. **3.Sc3!** Hrozí **4.Se5+**. Čierny sa môže brániť dvomi spôsobmi:

a) 3...Ve1/c1 **4.Je2!** **Vxe2** **5.Se5+** **Vxe5** pat.

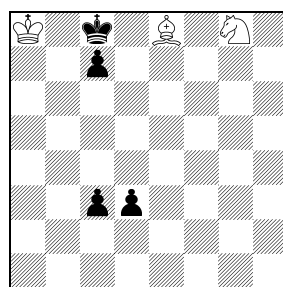
b) 3...Vf7 **4.Se5+** **Vc7** **5.Sxh2** pat (5.Sxc7+? Kxc7 6.Kxa7 hxc7D+-). Milá maličkosť s patom na oboch stranách.

25 **1.d5!** Otvára diagonálu a1-h8. Hlavný plán ešte nefungoval **1.h8D?** Jb5+ **2.Ka8** Va1 mat. **1...Kxd5** **2.h8D** Teraz to už ide. **2.h8V?** Jb5+ **3.Ka8** Sc6+ **4.b7** Va1 mat; **2.c4+?** Jxc4+- **2...Sb8+** **3.Dxb8** Jb5+ **4.Ka8** **4.Ka6??** Va1 mat. **4...Va1+** **5.Da7** **Vxa7+**! **5...Jxa7** **6.bxa7** Sc6 **7.Kb8=**. **6.bxa7** **Jc7+** **7.Kb8** **Ja6+** **8.Ka8** Čierny má dve možnosti:

a) 8...Sa4! **9.b8V!!** Len tematický pokus je **9.b8D?** Sc6+ **10.Db7** Kd6! **11.c3!** (11.c4? Kc5!+-) **11...Kd5!** Vzájomný zugzwang (VZ) **12.c4+** Kc5 VZ – ťahá biely **13.Dxc6+** Kxc6 **14.c5** Kc7 **15.c6** Kc8 **16.c7** Jxc7 mat. **9.c4+?** Kc6! **10.b8J+** Kc7! **11.Jxa6+** Kc8 **12.Jb4** Se8 **13.c5** Sa4 **14.c6** Sb5 **15.c7** Sa4 **16.Jd5** Sc6 mat. **9...Sc6+** **10.Vb7** **Kc4** Po **10...Kd6** **11.c4** Se4 **12.c5+** Kxc5 pat. **11.c3** **Kd5** **12.c4+** **Kd6** **13.c5+** **Kxc5** pat.

b) 8...Kc6 **9.b8J+!!** Prehrá **9.b8D?** Jc7+ **10.Dxc7+** Kxc7 s matom. **9...Kc7** **10.Jxd7!** Matom končí **10.Jxa6+**? Kc8 **11.Jb4** Se8 **12.c3** Sa4 **13.c4** Se8 **14.c5** Sa4 **15.c6** Sb5 **16.c7** Se8 **17.Jd5** Sc6. **10...Kc8** **11.Jb6+** =. Alebo **8...Sc6** **9.c4+** **Kd6** **10.c5+** **Kd5** pat. Táto štúdia nie je v štýle autora. Hra je tu pomerne náročná so zaujímavými ideami a bohatou hrou.

G. Grzeban, E. Lukasiak,
A. Trzesowski 3. č. uzn.
Schakend Nederland 1963

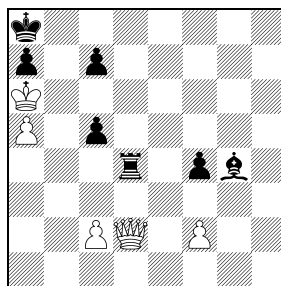

26 biely vyhrá 3+4

27 **1.De1** Hrozí mat. **1...Sd7!** Najsilnejšie, teraz matom hrozí čierny. Slabé je: **1...Sh5?** **2.Dh1+** f3 **3.Dxh5;** **1...Vd6+?** **2.Kb5** Sc8 **3.Kxc5** **2.Dh1+** Jediný ťah. **2...Ve4!!** Pekný a prekvapujúci ťah! **2...c6** **3.Dh8+-**. **3.c4!** Správna reakcia, dokonca biely

G. Grzeban

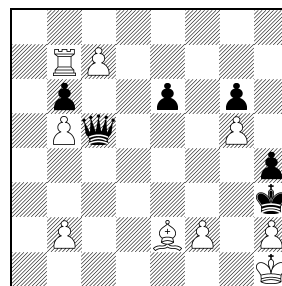
New Statesman 1973
pochvalná zmienka

27 biely remizuje 5+7

G. Grzeban

Magyar Sakkélet 1974
pochvalná zmienka

28 biely vyhrá 9+6

prehrá po **3.Dxe4+?** c6; **3.Dh8+?** Ve8. **3...c6** Rovnako len remizuje: **3...Kb8** **4.Db1+**; **3...f3** **4.Dh8+!** Ve8 **5.Dxe8** **Sxe8** pat. **4.Dh8+** **Ve8** **5.Dxe8+!** **Sxe8** **6.f3!** **Sd7** pat. Dynamická štúdia, v ktorej nie je núdza o prekvapenia na oboch stranách.

28 **1.c8V!!** Biely otvára cestu veži k poľu d7, ale premena na dámu nestačí pre **1...Dd5+!** **2.f3** **Dxf3+** **3.Sxf3** pat. **1...Dxc8** **1...Dxf2** **2.Vc3+-**. **2.Vd7!** Rímska téma, ďalej sa hra člení na dva varianty:

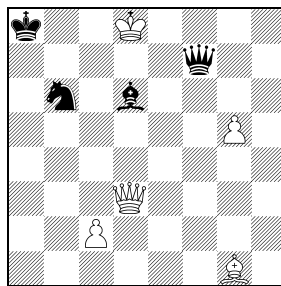
a) 2...Dxd7 **3.f3!** Čierny už nemá obranu pred matom. **3...Dd2** **4.Sf1+** **Dg2+** **5.Sxg2** mat.

b) 2...Da8+ **3.f3** **Da1+** **4.Vd1** **Dxd1** **5.Sxd1+-**. Ale nie **4.Sd1?** **Dxb2+**; **2...Dc1+** **3.Vd1** **Dxg5** **4.Vd3+-**. Krátka, ale sympatická hra poteší aj riešiteľa.

Originály

Stanislav Nosek

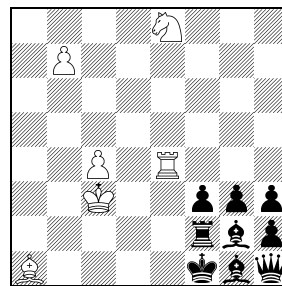
Česko – originál

29 biely vyhrá 5+4

Daniele Gatti

Taliansko – originál

30 biely remizuje 6+9

29 **1.Da6+**! Po **1.Dxd6?** sa čierny zachráni patom **1...Dg8+** **2.Kc7** **Dc8+**! **3.Kxb6** **Dc7+**! **4.Kxc7/Dxc7**; rovnako nestačí **1.De4+?** **Db7** **2.Dxb7+** **Kxb7**. **1...Da7** **2.Dxa7+** **Kxa7** **3.g6!** Okamžite vpred! Akákoľvek príprava na postup pešiaka stroskotá: **3.Sd4?** **Kb7** **4.g6** **Sf8** **5.Ke8** **Sh6**; **3.c4?** **Kb7** **4.c5** **Sf4** **5.g6** **Jd5** **6.Sd4** **Sh6**; **3.c3?** **Kb7** **4.Sd4** **Sf4** **5.g6** **Sh6**. **3...Se5** **4.c3!**! Po **4.Ke7?** **Kb7** **5.Ke6** **Sc3=**. **4...Kb7!** **4...Sxc3** **5.Kc7** **Ka6** **6.Sxb6+-**. **5.Sd4** **Sxd4** Po **5...Jc4** **6.Kd7/Ke7** **Sxd4** **7.cxd4** **Je3** **8.g7** **Jg4** **9.d5+-**. **6.cxd4** **Jd5** **7.g7** Chybné je **7.Ke8?** **Jf4** **8.g7** **Jh5** **9.g8D** **Jf6+** =. **7...Jf6** **8.d5!**+- **8.Ke7?** **Jg8+** **9.Kd7** **Jf6+**! **10.Ke7** **Jg8+** =. Po správnej predohre nasledujú pekné ťahy **3.g6!** a **4.c3!**! s presadením pešiaka do g6.

30 **1.b8D** **Vb2!** Nečakaný ťah! **2.Dxb2!** **Sc5** **3.Db5** **Kg1** Po **3...Sa7** **4.Db1+** **Kf2** **5.Da2+** **Kg1** **6.Dxa7+** **f2** **7.Vg4!** **Se4** **8.Vxg3+** =. **4.Dxc5+** **f2** **5.Vg4!** **5.Ve1+?** **Sf1+-**. **5...Sa8** **6.Vxg3+** **Dg2** **7.Vxg2+** **hxc2** **8.Jf6!** **h1D** Nepomôže ani **8...Kf1** pre **9.De3!** **g1D** **10.Jd5!** **Sxd5** **11.Dd3+!** **Kg2** **12.Dxd5+!** **Kh3** **13.Dh5+!** **Kg2** **14.Dd5+!** **Kh3** **15.Dh5+!** s veľkým šachom. **9.Kb4!** Odkrýva strelca a preventívne sa bráni budúcim útokom oboch čiernych dám. **9...Dh4** **10.Sd4!** **Kf1** Po **10...Sf3** **11.Da7!** **Kh1** (hrozilo **12.Da1+**) **12.Sxf2** **g1D** **13.Sxg1!** =. Čierny hrozí premeniť ďalšieho pešiaka, najlepšia obrana je tu útok na pole **f2**. **11.Jg4!** **g1D** **12.Sxf2** s remízou, lebo čierny jednu dámu stratí, po **12...Dhxg4** **13.Sxg1!**, alebo **12...Dgxc4** **13.Sxh4!** Pozícia čiernych kameňov (na diagrame) vytvára štvorec a na štúdiu vyzerá čudne. Ale počas hry sa štvorec postupne celý demontuje po zaujímavej hre.

Podrobnejšie analýzy a súbor pgn nájdete v sekcii štúdie na našom webe www.sach.cz.

Michal Hlinka, hlinkamichal55@gmail.com